

Ptolemaios I Soter

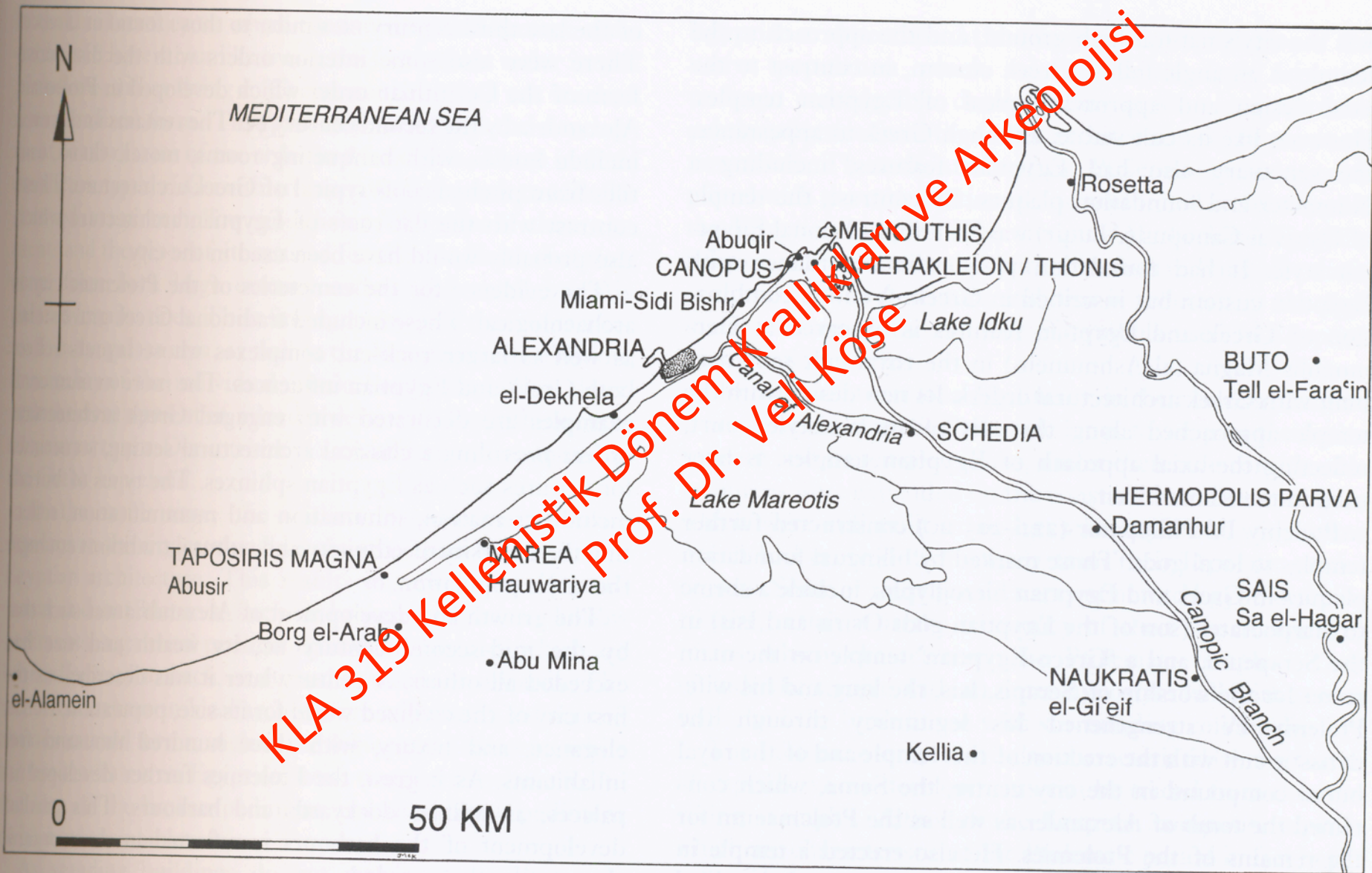
Πτολεμαῖος Σωτήρ

367 BC – c. 283 BC / 323–283 BC

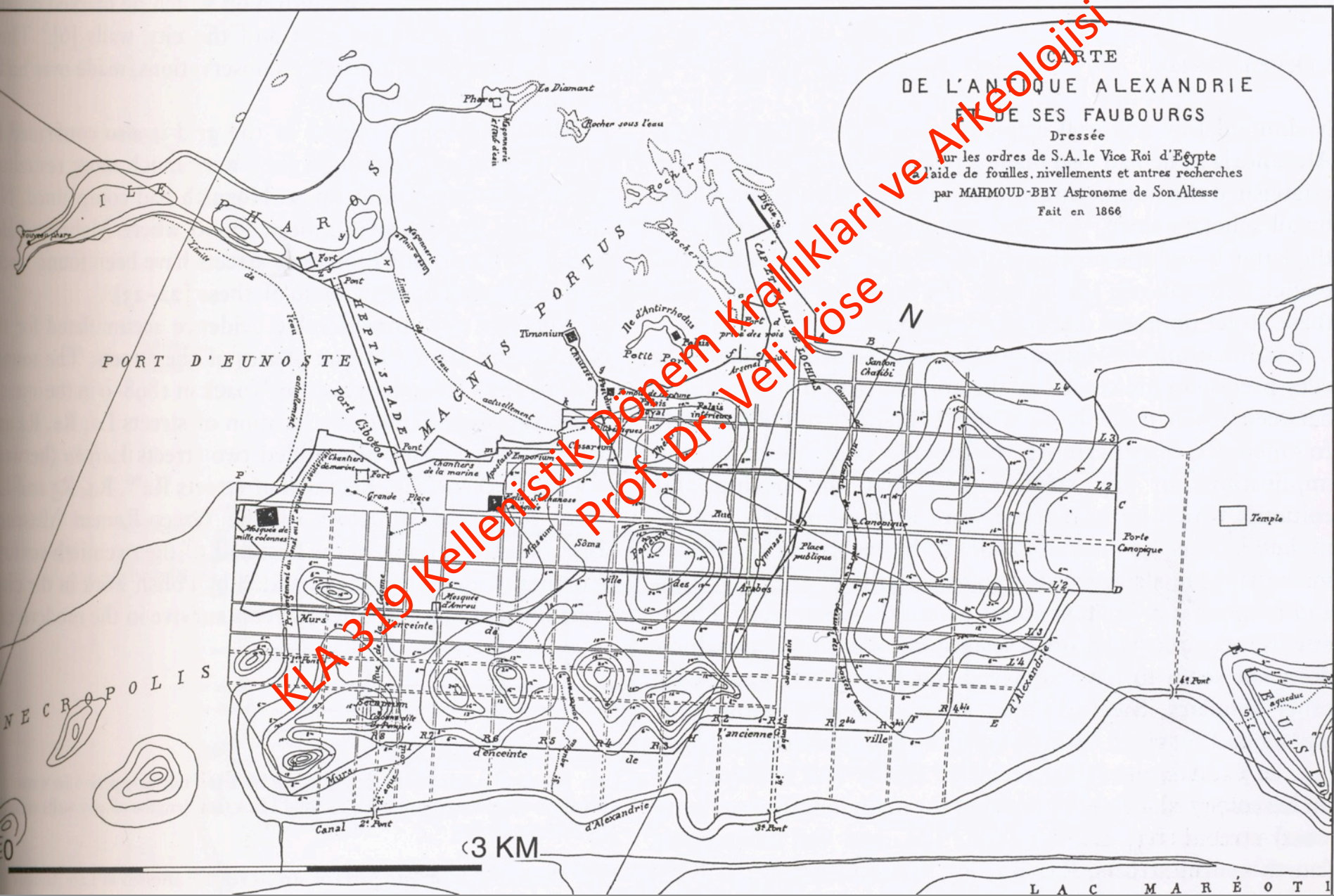
KLA 319 Kellenistik Dönem Krallıkları ve Arkeolojisi
Prof. Dr. Veli Köse

Alexandria

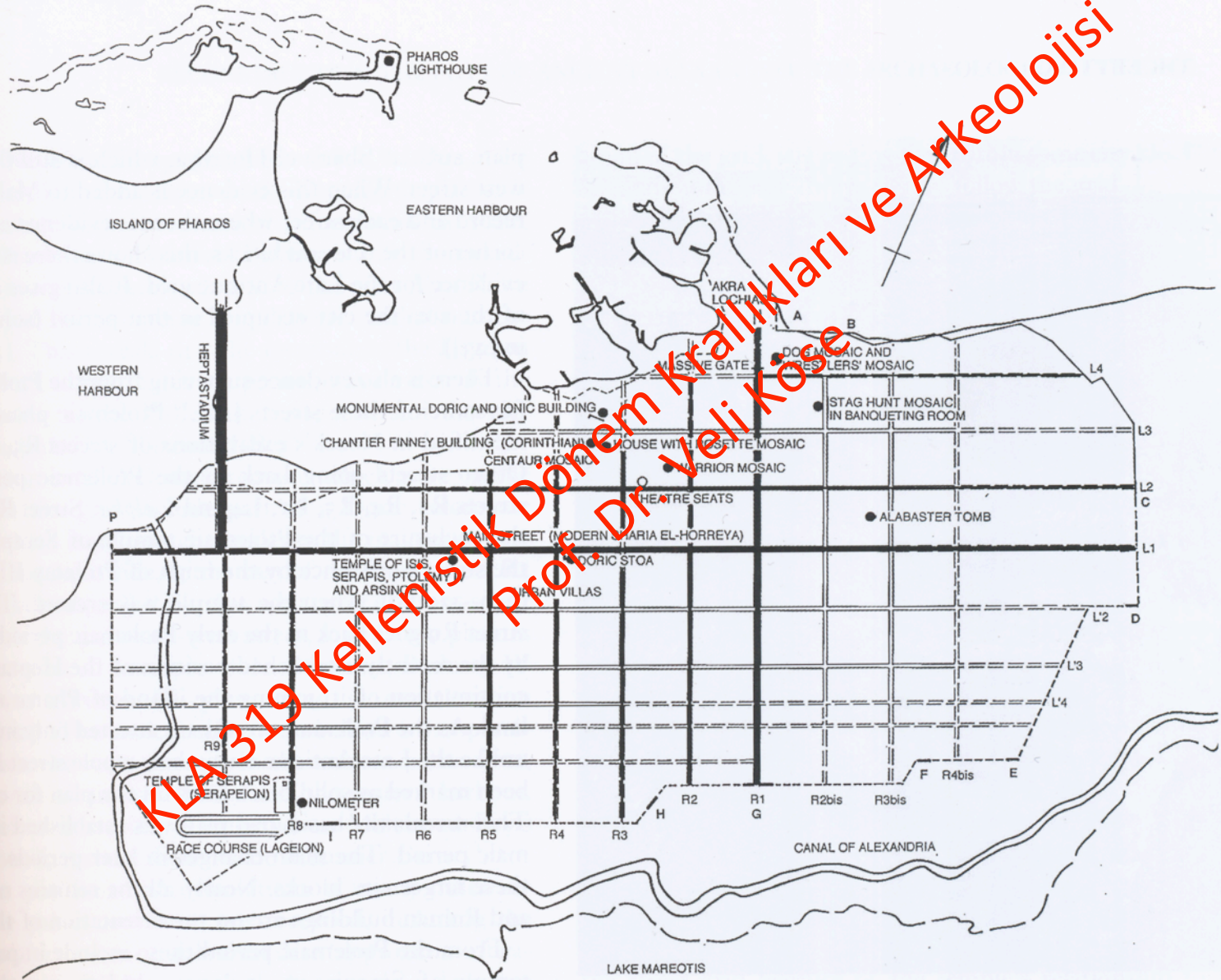

KLA 319 Kellenistik Dönem Krallıkları ve Arkeolojisi
Prof. Dr. Veli Köse

Alexandria, plan of ancient Alexandria made by Mahmoud-Bey in 1866

Ptolemaioslar Dönemi Cade sistemi

KLA 319 Kellenistik Dönem Krallıkları ve Arkeolojisi Prof. Dr. Veli Koşe

Ptolemaios I Soter
Πτολεμαῖος Σωτήρ
MÖ 367 – c. 283 B / 323–283

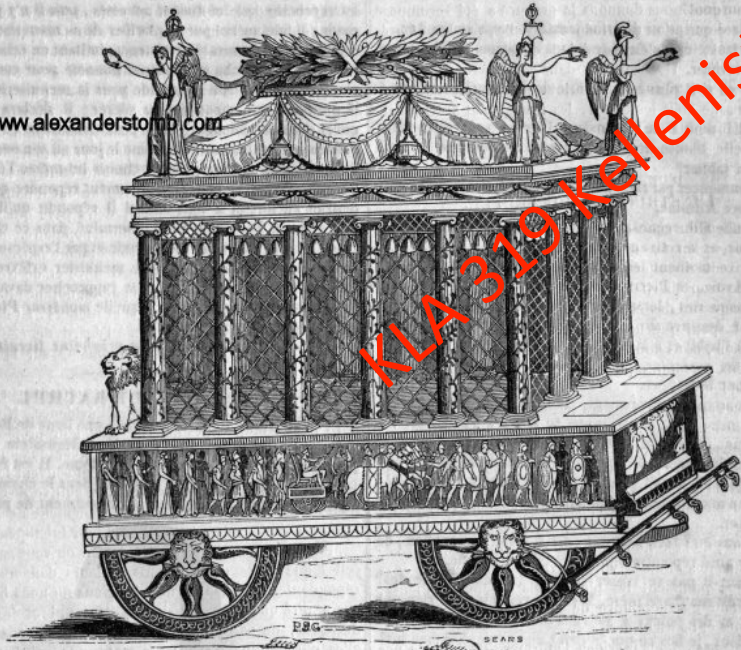

KLA 319 Kellenistik Dönem Krallıkları ve Arkeolojisi
Prof. Dr. Veli Köse

- Alexander'in cenazesinin Babylon'dan Alexandria'ya getirilmesi. Diodorus Siculus, Library of History, XVIII, 26-28.

KLA 319 Kellenistik Dönem Krallıkları ve Arkeolojisi
Prof. Dr. Veli Köse

Satrap Steli, MÖ.311. :
Stelde: Aşağı ve Yukarı
Mısır'ın Kralı Re'nin oğlu
(İskender) ben Ptolemaios I
Soter, İonia Denizinin
(Akdeniz) sahilindeki bu yere
barınımı yaptırdım.

Rhakotis, Ra^c-Kāṭit, Raqote

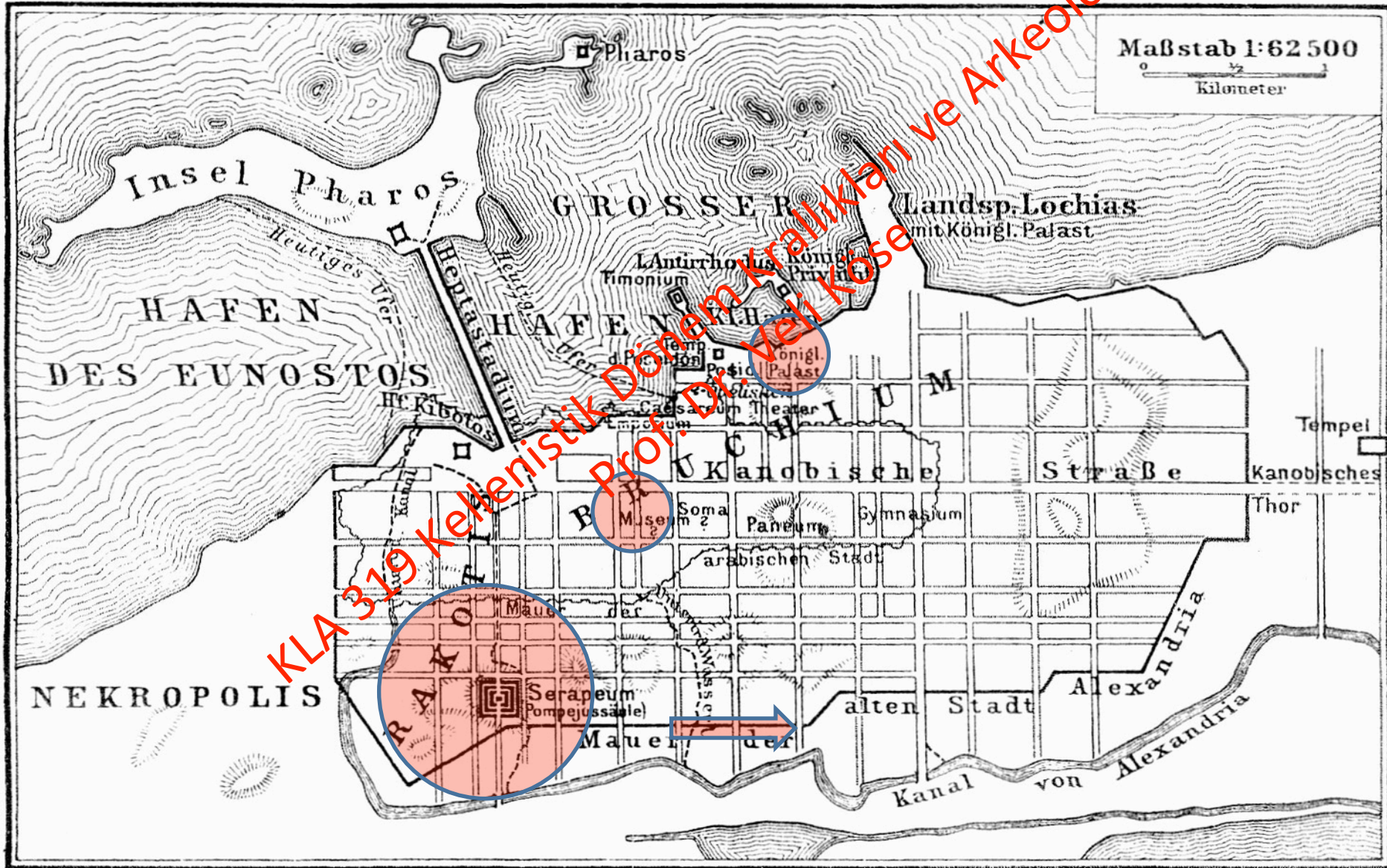
Ptolemaios I Soter MÖ 306–282

Μανέθων, *Manethōn*, or Μανέθωϝ, *Manethōs*, MÖ.3.yy, *Aegyptiaca*

T Publius (Gaius) Cornelius Tacitus : MS 56 – 117), *Tacitus : Histories*
4.83,

- Şehir Surları,
- Tapınaklar, Serapis Tapınağı, Sacellum, (Serapis-İsis)
- Dini yapılar
- Alexandria Feneri, Ptolemaios I Soter, --- Ptolemaios II
- Heptastadium
- Yarış Alanı-Logeion
- Müze
- Kütüphane-
- Tiyatro

KLA 319 Kellenistik Dönem Krallıkları ve Arkeolojisi
Prof. Dr. Veli Köse

Maßstab 1:62 500
0 1/2 1
Kilometer

Insel Pharos

HAFEN
DES EUNOSTOS

GROSSE HAFEN

Landsp. Lochias
mit Königl. Palast

Antirrhodus Königl. Privatp.

Temp. d. Ptolem.

Königl. Palast

Temp. d. Caesarum

Temp. d. Ptolem.

Temp. d. Ptolem.

Muse

Soma

Pantheon

Gymnasium

arabischen Stadt

Mauer

alten Stadt

Kanal von Alexandria

Kanonische Straße

Tempel

Kanonisches Thor

Tempel

Tempel

Tempel

Tempel

Tempel

Tempel

Tempel

Tempel

NEKROPOLIS

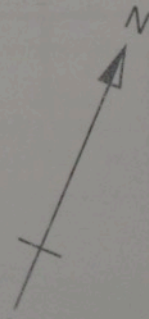
RAKOTIS

Serapeum
(Pompejussäule)

KLA 319 Keltaristik Döner Kralıkları ve Arkeolojisi Prof. Dr. Veli Köse

0 0.5 KM

KLA 319 Kellenistik Dönem Krallıkları ve Arkeolojisi
Prof. Dr. Veli Köse

KLA 319 Kellenistik Dönem Krallıkları ve Arkeolojisi
Prof. Dr. Veli Köse

28. Alexandria, plan of Ptolemaic cemeteries and city walls

Ptolemaios II Philadelphos Πτολεμαῖος Φιλάδελφος, MÖ. 309–
246 / 285-246

Ptolemaios II Philadelphos - Arsinoe II, kız
kardeşi ve karısı

Ptolemy II Philadelphus from the Villa of the
Papyri, Herculaneum.

Büyük Mendes Steli

KLA 319 Kellenistik Dönem Krallıkları ve Arkeolojisi
Prof. Dr. Veli Köse

- Ptolemaios I Soter zamanında başlanmış ve yarım kalmış çoğu büyük projeler tamamlanıyor.
- Ticaret ve Yunan Kültürü için gerekli olan tüm kolaylıklar tamamlanmış.
- Liman için gerekli liman tesisleri / Alexandria Feneri
- Heptastadium tamamlanması. Liman gelişmeleri
- Yunan kent kültürü için gerekli yapılar, Agora, stadium, hippodrome, tiyatro,
- Gymnasium-eğitim/öğrenim yapıları (ki Alexandria okullarıyla ünlü, tıp ,felsefe),
- Kütüphane / Müze
- Krali Tapınak Yapıları: Arsinoeion.
- Yunan kültürü için gerekli olan tüm bu imar çalışmalarını, Mısır Kültürünü - Yunan kültürü ve gelenekleriyle birleştirerek yeni bir sentez oluşturarak yönetimi altında olan zengin Mısır topraklarına yaymak.

KL 319 Helenistik Dönem Kralıkları ve Arkeolojisi
Prof. Dr. Veli Köse

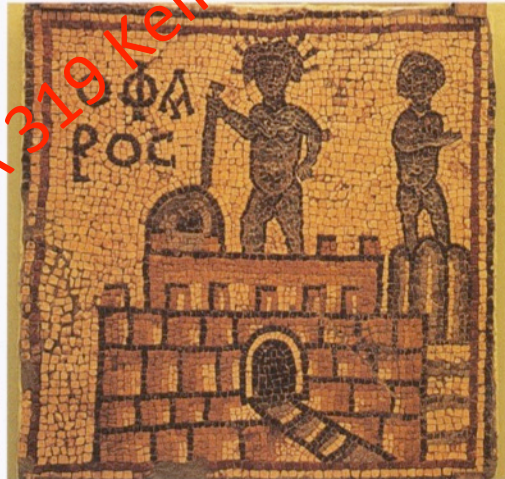
42. Glass beaker from Begram depicting lighthouse Pharos. Kabul Museum
 43. Lighthouse Pharos with three storeys and entry ramp on Alexandrian coin of emperor Domitian

Recent underwater exploration near the Lighthouse site has revealed remains including five obelisks, thirty-two papyrus, six papyriform columns of the Dynastic period, a Corinthian capital, and attic bases [54–55]. Of the 2655 architectural pieces recorded so far the majority are complete or

fragmentary red granite smooth column shafts. Many of the Egyptian style remains date from the Ptolemaic period, and came from Heliopolis (Tell Hisn) near modern Cairo. Six colossal statues of red granite were found of Ptolemaic rulers represented as Egyptian pharaohs and their queens

44. Isis Pharia and lighthouse on scarab impression of a glass gem, Vienna, Kunsthistorisches Museum, no. XI 101
 45. Qasr el-Lebia, Cyrenaica, mosaic depicting lighthouse Pharos

Pharos Adası Deniz Feneri.

Dexiphanes'in oğlu, Rhodos'lu Sostratos.
 Ποσειδίππος, *Posidippos*, c. 310 – 240 BC.

Strabon

Plinius

Lucianus

Zeus Soter/Poseidon – Ptolemaios Soter
 I – Helios (

Antoninus Pius – Commodus sikkeleri

KLA 319 Kellenistik Dörem Kralıklar ve Arkeolojisi Prof. Dr. Veli Köse

Roseidippos'un Epigramı

Ποσειδίππος; MÖ. 310 – c. 240.

Ἑλλήνων σωτήρα, Φάρου σκοπόν, ὦ
ἄνα Πρωτεῦ,
Σώστρατος ἔστησεν Δεξιφάνου[ς]
Κνίδιος.

οὐ γὰρ ἐν Αἰγύπτῳ σκοπαὶ οὐρεά θ'
οἷ' ἐπὶ νήσων,
ἀλλὰ χαμαὶ χηλὴ ναύλοχος ἐκτέταται.
τοῦ χάριν εὐθειᾶν τε καὶ ὄρθιον
αἰθέρα τέμνων

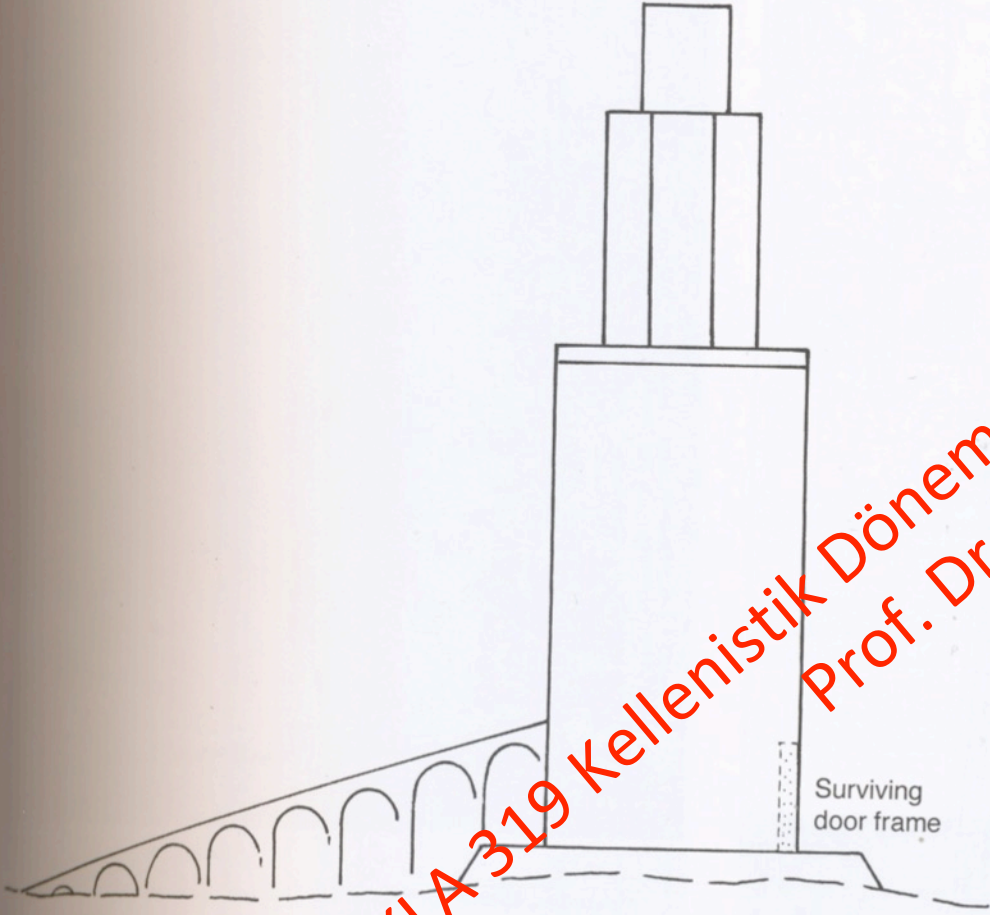
πύργος ὅ[δ'] ἀπλάτων φαίνεται' ἀπὸ
σταδίων

ἥματι· παννύχιος δὲ θ[έ]ω[ν] αἰὲν
κύματι ναύτης
ὄψεται ἐκ κορυφῆς πῦρ μέγα
καιόμενον,

καί κεν ἐπ' αὐτὸ δράμοι Ταύρου
κέρας, οὐδ' ἄν ἀμάρτοι
σωτήρος, Πρωτεῦ, Ζην[ὸ]ς [ὸ] τῆιδε
πλεων.

- Ey efendi Proteus, Yunanlıların kurtarıcısı, Pharos'un bekçisi bu yapı,
- Knidoslu Dexiphanos'un oğlu, Sostratos tarafından yapıldı,
- Mısır'ın hiçbir yerinde bu ada gibi yüksek yer bulunmayan bu yere,
- Göl yüzünden dümdüz kesilmiş, bu adanın dibine, suyla birleştiği yere.
- Bu kule görünür sayısız stadia uzaktan, gündüz bile.
- gece boyunca dalgalarla boğuşan bir denizci bile görür onun devasa ateşini üzerinde yanan.
- Yolculuk yapan hiçkimse kaçırmayacaktır bu kurtarıcıdan, boğanın boynuzlarına dayanan,
- Ey Kurtarıcı, Ey Proteus, Kurtarıcı Zeus,

KLA 319 Kellenistik Dönem Krallıkları ve Arkeolojisi
Prof. Dr. Veli Köse

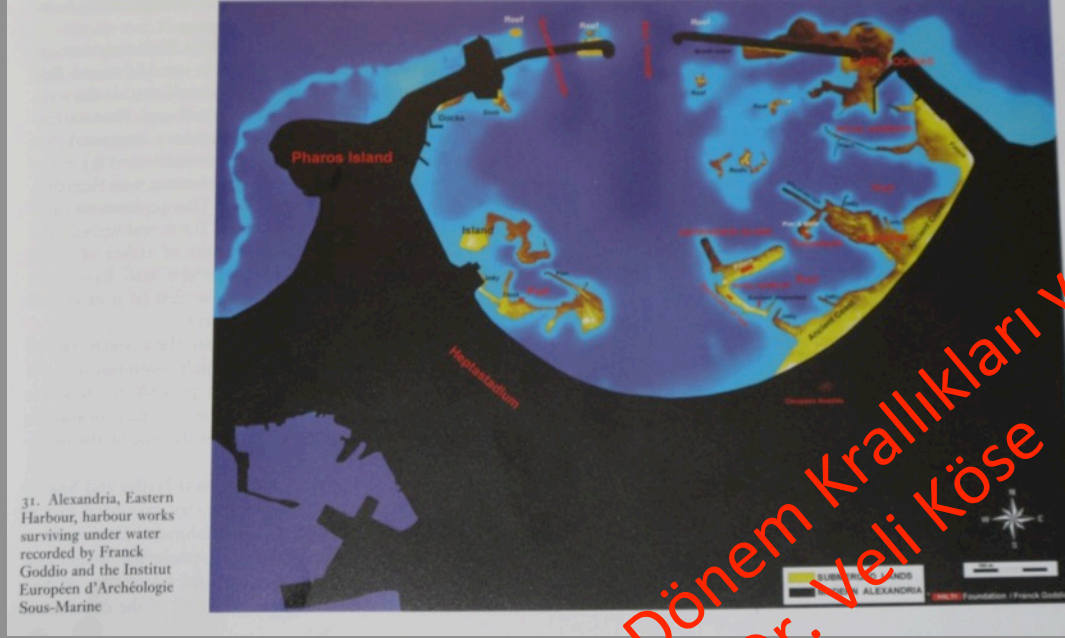
48 a-b. Alexandria, lighthouse Pharos: (a) Reconstruction by I. Hairy incorporating underwater discoveries of Centre d'Études Alexandrines, directed by J.-Y. Empereur (side view); (b) Reconstruction by H. Thiersch based on the Arab descriptions and the ancient depictions

Yük: 106-118 m.
Alt podium 30x30 m
54 km uzaktan görülebiliyor

KA 319 Kellenistik Dönem Krallıkları ve Arkeolojisi
Prof. Dr. Veli Köse

Heptastadium (*anakhoma*) - Limanlar

31. Alexandria, Eastern Harbour, harbour works surviving under water recorded by Franck Goddio and the Institut Européen d'Archéologie Sous-Marine

Naukratis'li Athenaios:
Ptolemaios II zamanında
336 gemlik deniz
donanması

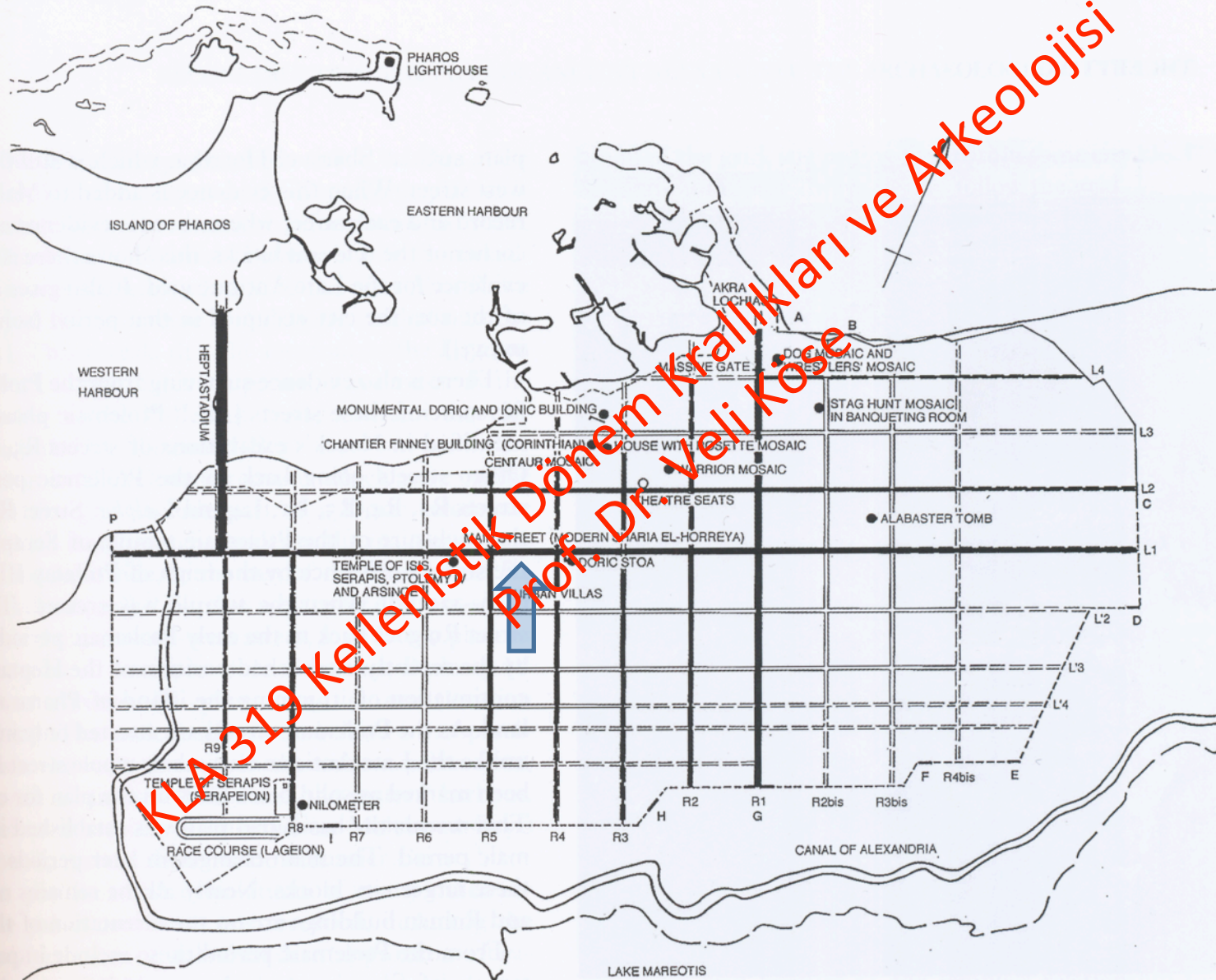
Suni berzah
7 stadia uzunluğunda,
c.1260 m

Strabon – J. Caesar:
Her iki ucunda kayıkların
geçebilmesi
için birer köprü var

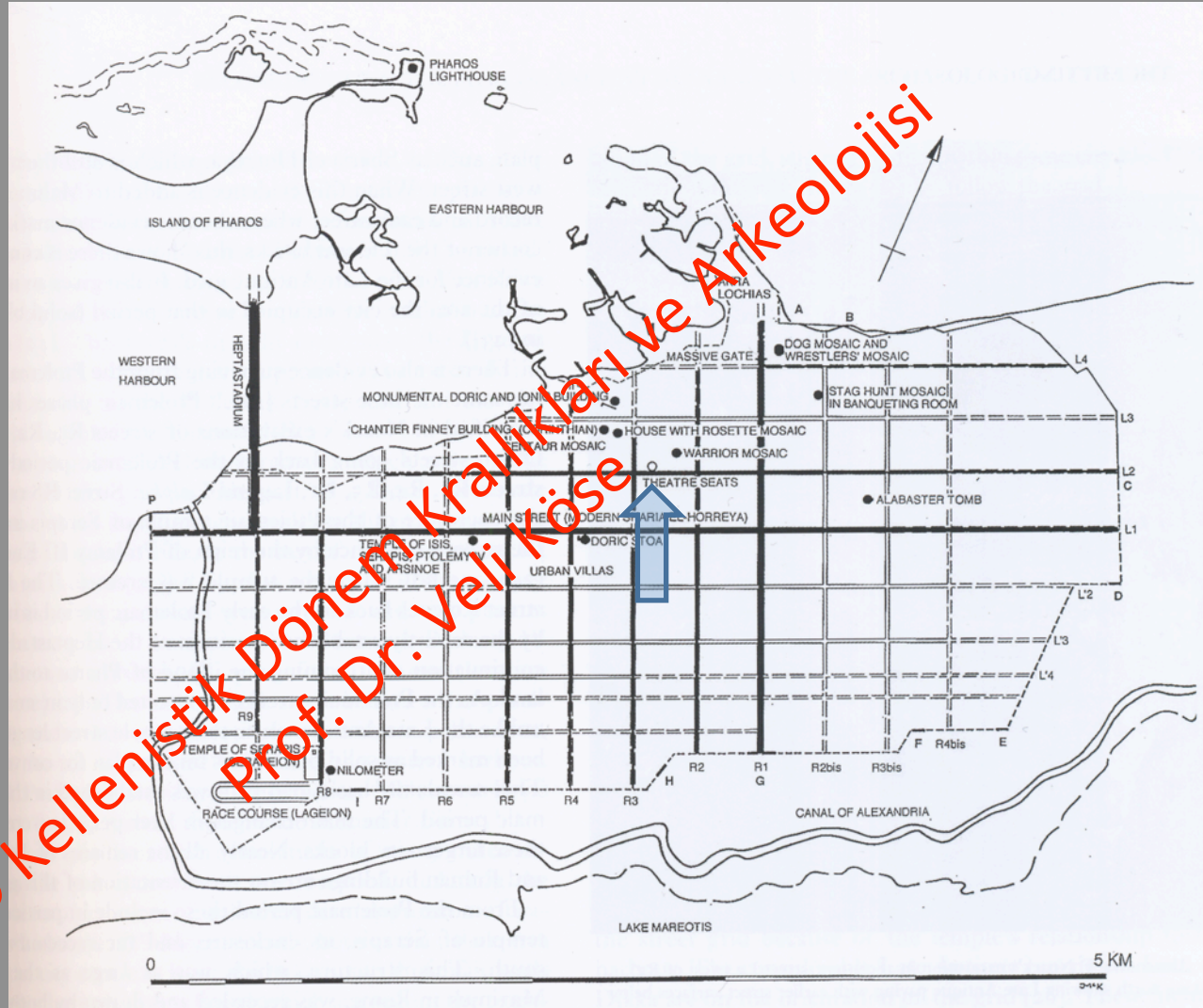
KLA 319 Kellenistik Dönem Krallıkları ve Arkeolojisi Prof. Dr. Veli Köse

Agora

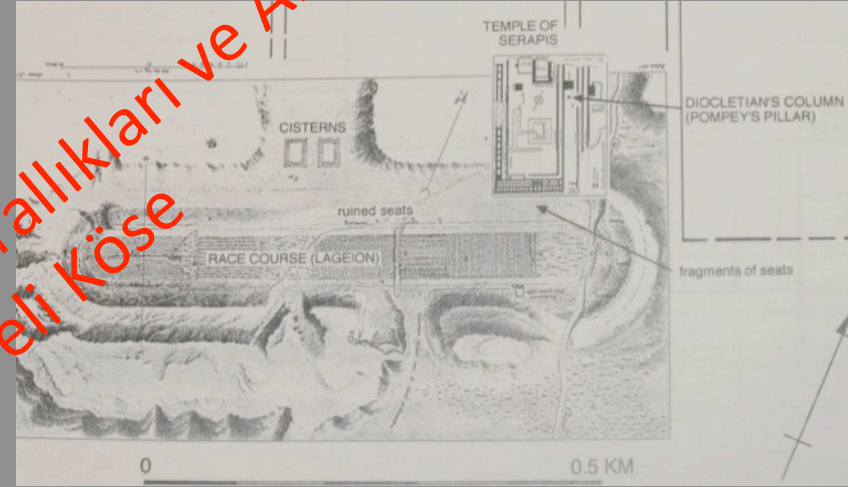
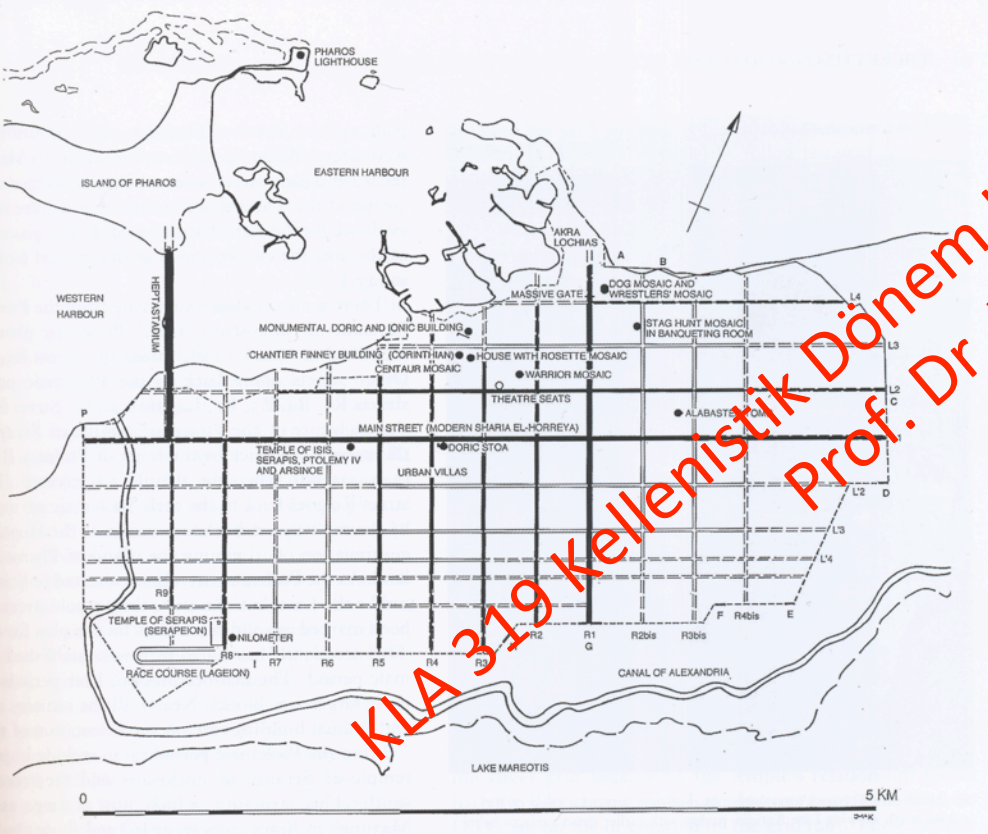
KLA 319 Kellenistik Dönem Krallıkları ve Arkeolojisi
Prof. Dr. Veli Koşe

Theokritus, Dionysos adına yapılan, drama festivallerinde ve yarışmalarda başarılı sanatçılara Ptolemaios'un ödülleri bahsetmekte. MÖ. 276-271 = Tiyatro . Naukratisli Athenaios, Kyrenaika'lı Hegesias, Alexandriya'daki büyük tiyatro da Hesiodos'un şiirlerini sahnede okuduğundan bahseder. Tiyatro'nun yeri belli değil, Saray yapısının yakınında

Hippodromos - Stadium

Ptolemaios II Philadelphos zamanında, babasının onuruna Olympic Oyunlar tarzında gymnastik, müzikal ve at koşusu alanlarında yarışmaların yapıldığı Ptolemaia Şenlikleri ve oyunlarının düzenlendiği biliniyor. İlk oyun 279/78 yılında yapılmış. Hippodrom (at yarışları için) / Stadium (athletik yarışmalar için)

Serapeion yakınında bugün Roma circus'u olarak kullanılan yapı büyük olasılıkla Hellenistik hippodromun daha sonradan yeniden modellenmiş hali. Bu alanın aynı zamanda Lageion, yani Ptolemaios I in babasının adıyla, anıldığından dolayı büyük olasılıkla Ptolemy I Soter zamanında yapımına başlamış olabilir. Burası hem stadium hem hippodrom olarak kullanılıyor.

Banket adırları - Pavillonlar

- Ptolemaios II Philadelphos tarafından Banket çadırının peribolos içinde kurulduğu bildirilmektedir. Burası saray yapısı yakınındaki bir alan olarak düşünölmekte.
- Banket adırı hakkındaki bilgilerimiz antik yazar Athenau un tarifleriyle sınırlıdır. 100 kişinin ağırlanabileceği kadar klinlerden oluşun bir yapı. 26 m yükseklikte ve dıőarında arka koridorları tonozlu şekilde eğimli çatıya (syrinx) sahip colonadlarla çevrili. Bu sadece tekstilden yapılmış düz perdelerle çevrili değil aynı zamanda bu perdeler arasında çeşitli boyalı resimler ve aralarında heykellerle süslü. Athenaeus'un anlatımlarından çok fazla anlaşılamasa da bu açık hava banketleri için doğuda çok karşımıza çıkan ancak Yunanistan ve Makedonya'da çok görölmeyen bir uygulama.

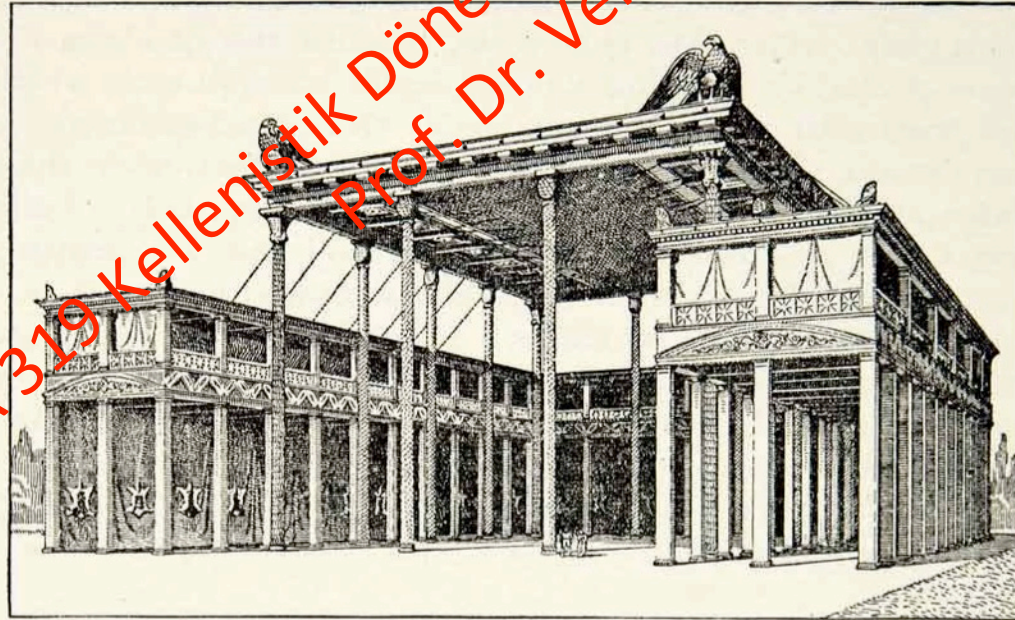

FIG. 138. GARDEN PAVILION ERECTED AS A BANQUET HALL BY KING PTOLEMY II

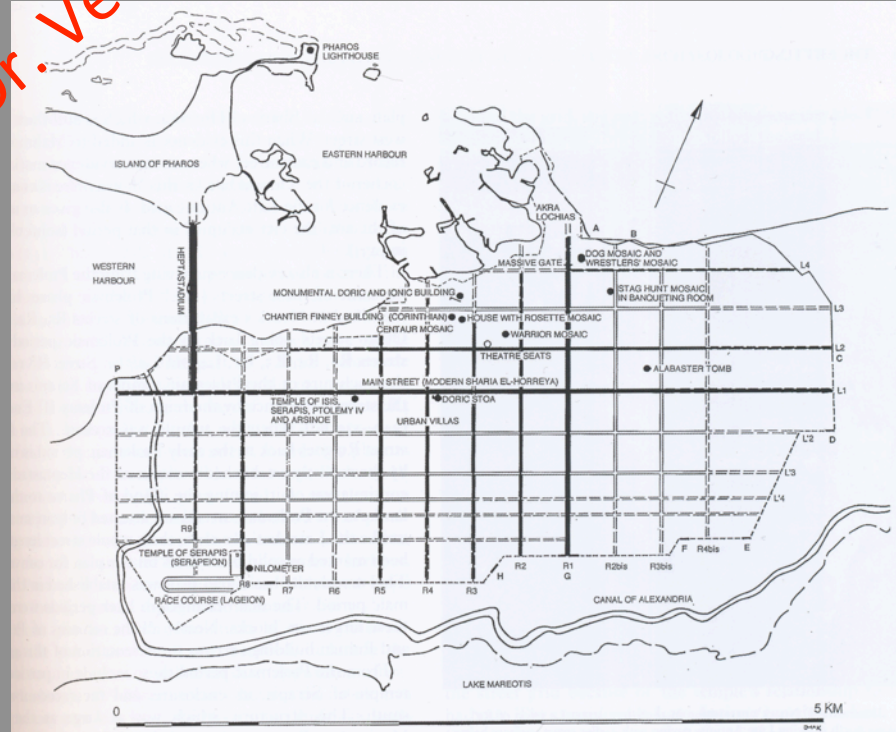
Saray

Saray kompleksi Adonis'in ölüm yıldönümü festivallerinde halka açık olarak da kullanılabilen bir yapı. (c.272)

Praxinoa ve Gorgo Günlerinde Kraliçenin saraydan dışarı çıkarak halka görüldüğü yer olarak kabul ediliyor. Bu festivalde halk sarayın avlusuna girmekte ve burada onları Adonis ve Afrodite'nin bir tablosu karşılamakta, burada aynı zamanda çeşitli çardaklar kurulmuş. Üzerlerinde insan boyutunda figürler yer alan çeşitli zengin halılarla süslenmiş. MS.4yy tarihlenen üzerinde Dionysos'un yer aldığı böyle bir duvar halısı bilinmekte.

Sarayın yeri bugün liman yakınında Akra olarak adlandırılan ve el-Silsila (Akra Lohias) olarak bilinen alanda yer almaktadır.

Ptolamios'un aynı zamanda farklı egzotik hayvanları topladığı da antik pazarlardan biliniyor. Bunların içinde vahşi hayvanlar yanında, filden yılanlara kadar çok çeşitli hayvan türleri var. Bunlar geçiş alaylarında halka teşhir edilmekte. Bu tıpkı Perslerdeki paradeisos ve Mısır uygarlığındaki av bahçeleri gibi bir yerde zooloji parkları gibi tasarlanmış ve sarayın yakınında yer alıyor.

Müze ve Kütüphane

Saray yapısı diğer doğulu örneklerinden özellikle barınardığı bazı kurumlarıyla diğerlerinden temel farklılıklar göstermekteydi. Bunlar Müze ve Kütüphane.

Şair Herodas, özellikle Müze yapısının Mısırda en önemli ilgi çeken yapılardan biri olduğunu söylemektedir. (MÖ.270-250)

Bu yapı aslında Aristoteles in Atina da kurduğu içinde bahçeleri olan, bir altar, promenad (peripatos), ve odalar yer alan (oikoi) olan Lyceum Müzesi'ne benzemektedir.

Plutarkhos, Aleanria daki bu müzenin Ptolemaios I Soter zamanında Atina da yönetimde bulunmuş olan danışmanı Phaleron'lu Demetrius un girişimiyle kurulmuş olabileceğini söylemektedir.

Kütüphane yapısı da Müze ile bağlantılı olarak aynı zamanda kurulmuş ve Ptolemaios II Philadelphos zamanında tamamlanmıştır.

Kütüphane yapısının gelişmesinin Ptolemaios II Philadelphos. zamanında sağlandığı biliniyor. Daha önceden var olmayan birçok, felsefe, edebi, ve tarihsel metinler onun zamanında kütüphaneye kazandırılıyor. Bu konuda Naukratisli Athenaius bize bilgi vermektedir.

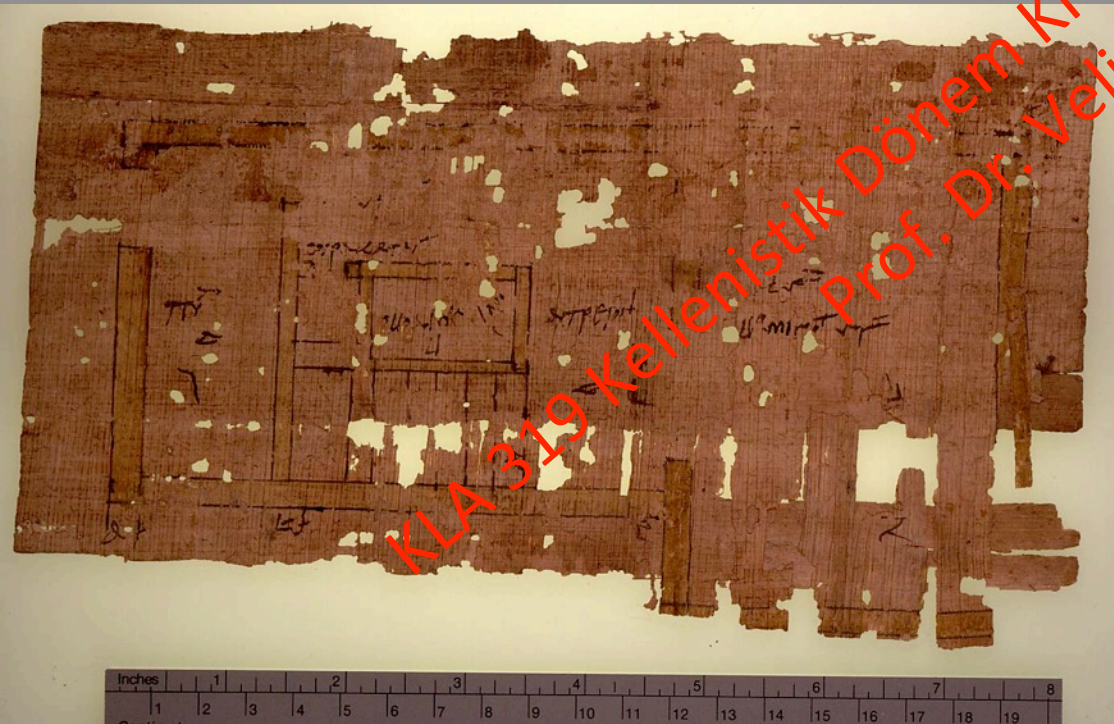
Kütüphaneye kitap alımlarının Ptolemaios III Euergetes zamanına kadar devam etmiştir. Yapının planı hakkında kesin bir bilgi olmasa da sütunlarla çevrili bir avlu, ve avlunun etrafında yer alan odalardan oluşmaktadır. Odalar hem okuma odaları hem de papyrus ve parşömen ruloların saklandığı rafların bulunduğu mekanlardır.

1847 yılında Alexandria'da bulunmuş kırmızı granit üzerinde yer alan yazıtta, "Dioskurides, Üç Volume (tomoi) ibaresi, bu bloğun büyük olasılıkla kütüphaneye ait bir blok olduğunu düşündürmekte ve kent içindeki kütüphanenin yerini bize göstermektedir.

KLA 319 Kellenistik Dönem Krallıkları ve Arkeolojisi
Prof. Dr. Veli Köse

Oxyrhynchus Papyri

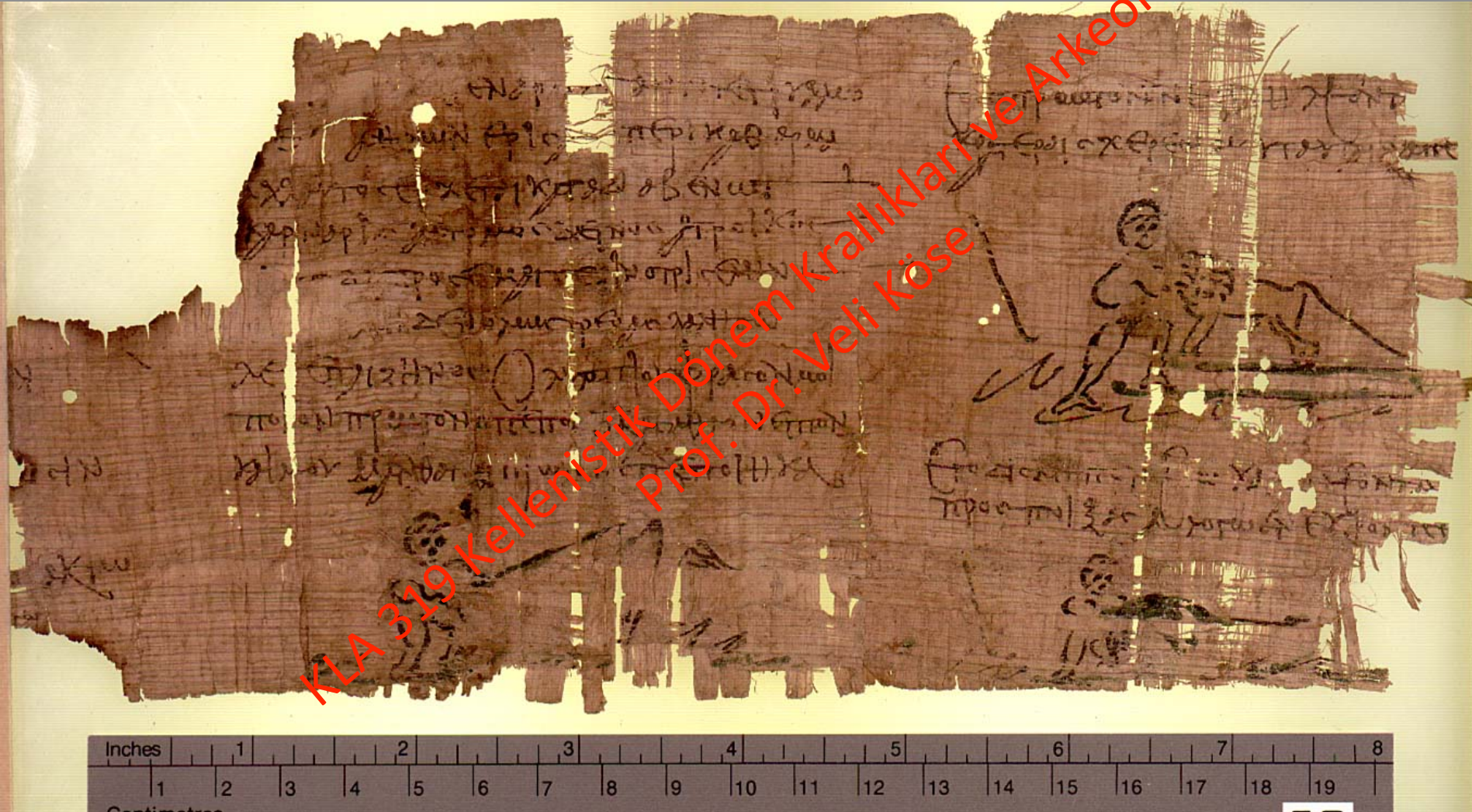
Ground plan of a house: second century AD

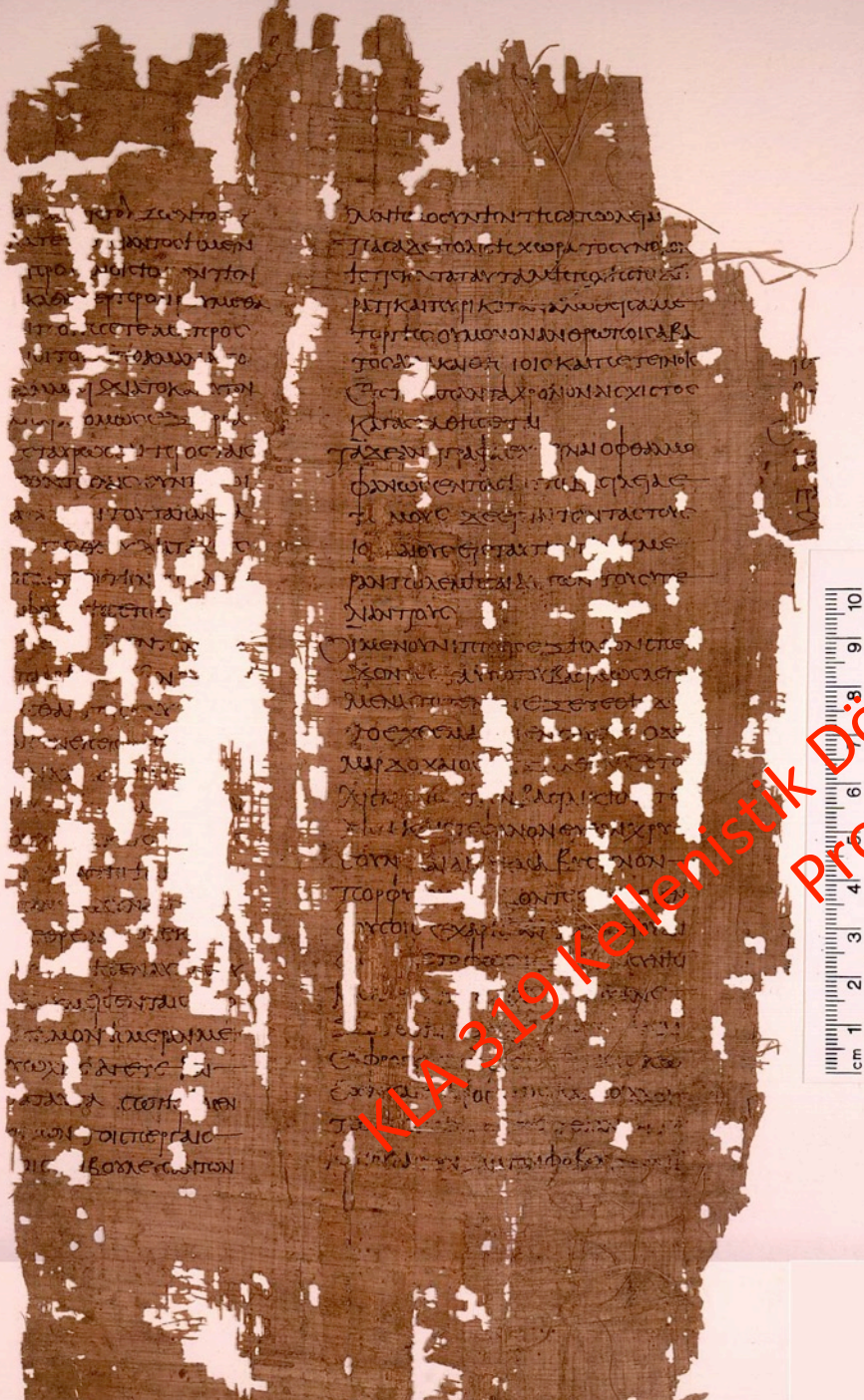

Iliad 23.65ff

KLA 319 Kellenistik Dönem Krallıkları ve Arkeolojisi Prof. Dr. Veli Köse

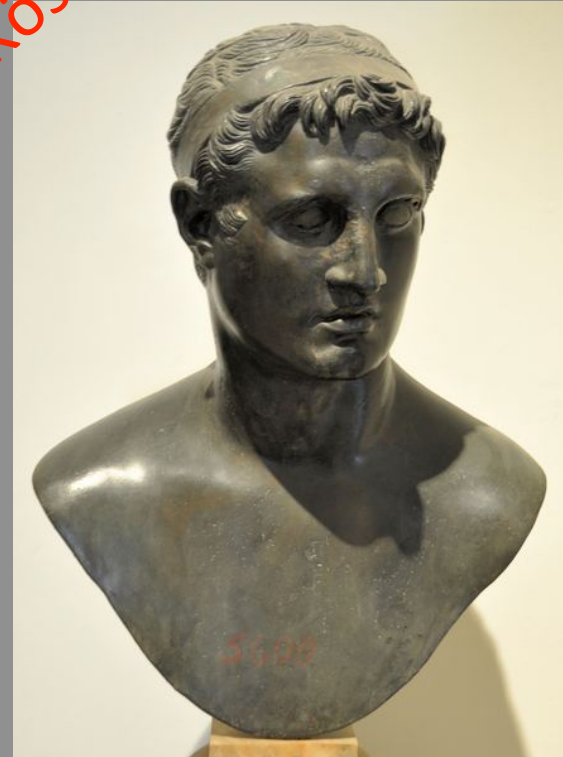
Herakles'in 12 İşini Anlatan Papyrus, MS 3.yy
Verses on the Labours of Heracles: Third century AD.

Eski Ahit/Tevrat'dan bir bölüm. Ester E16 - 9.3, MS.1veya2.yy

Old Testament: Esther E16 - 9.3: late first or early second century AD

ΚΑ 219 Kellenistik Dönem Krallıkları ve Arkeolojisi Prof. Dr. Veli Köse